

Анна Орел
к.е.н., старший викладач
кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

ІННОВАЦІЙНА КОНЦЕПЦІЯ SMART-ФЕРМИ, ЯК НОВОЇ ТЕНДЕНЦІЇ В ЦИФРОВІЗАЦІЇ АПК

На сьогоднішній день досить популярним явищем стає цифровізація, яка починає домінувати майже в усіх промисловостях та послугах. А так як Україна є країною, яка переважно займається сільським господарством, тому впровадження цифрових технологій в сільському господарстві є необхідним та важливим, задля побудови високопродуктивної галузі. Цифровізація агропромислового комплексу необхідна для підвищення продуктивності праці в сільському господарстві та залучення інвесторів. Задля конкурентного розвитку АПК планується впроваджувати технології інтернету, розвивати інформаційні системи і сервіси, а також відкривати дані, які будуть корисні фермерам [2]. Саме цифровізація стане ключовим інструментом для розвитку чотирьох напрямків державного регулювання АПК:

- відкритість фінансування для суб'єктів АПК;
- відкритість ринків збуту у мережі;
- розвиток експорту;
- контроль державного нагляду;
- дистанційне управління водними та біоресурсами.

Впровадження цифрових елементів точного землеробства дозволить фермерам суттєво підвищити ефективність виробництва та мати постійний контроль. До таких елементів відносяться: електронні карти полів, інформаційні дані про погоду, сенсори і датчики, космомоніторинг і інші рішення, що в комплексі дозволить знизити втрати сільгоспвиробника, як мінімум, на 25%.

Цифровізація дає змогу створювати такі технології з використанням ІТ-технологій, в тому числі, технологій точного землеробства, які поєднуються в новому відкритті агропромислового комплексу, як Smart-ферма. Впровадження Smart-технологій дозволить здійснювати моніторинг поголів'я і управління стадом тварин, забезпечити автономне управління теплицею, вести облік і аналіз витрат у онлайн режимі. Але не всі фермери можуть дозволити собі використання таких технологій, адже це дуже затратно та вимагає дотримання постійного контролю та постійних мережевих зв'язків, які на сьогоднішній день не має інтернет-покриттів на великих відкритих площах.

Але ті, які уже працюють можна віднести до трьох груп:

- Фермери, які мають необхідну інфраструктуру і готові вже зараз впроваджувати цифровізацію свого виробництва.
- Фермери, які мають високий рівень технічної оснащеності і впроваджують високотехнологічне обладнання. Для рішучого кроку до цифровізації їм необхідна підтримка і стимулювання.
- Фермери, які мають поки низьким рівнем технічної оснащеності і не готові до дотримання технологічної дисципліни.

Але наукові технології не стоять на місці і на прикладі передових господарств будуть створені еталонні моделі. Також створюються умови для широкого залучення ІТ-бізнесу в розвиток агротехнологій на основі технологій відкритих кодів і доступу до баз даних. На основі відкритих даних бізнес в конкурентному середовищі зможе впроваджувати власні ІТ-платформи і розробки, включаючи різні мобільні додатки.

Сільське господарство дуже трудомісткий бізнес. Воно витрачає дуже багато ресурсів як, фізичних, так і фінансових. В Україні як правило це поля, велика кількість людей, що обробляють ці поля і сади і величезні площі землі. Рівень сільського господарства в країні в

даний час дуже привертає увагу. Ця сфера дає ще велике поле для діяльності як державного бюджету, так і інвестицій. Особливо популярним напрямком стає точне землеробство. Smart-ферми припускають точне землеробство і включає в себе управління за допомогою нових іт-технологій. Зараз дуже популярно використовувати гаджети в робочому процесі щодо обслуговування земель[3].

Позитивні тенденції звичайно радують, але залишаються деякі складності. Компанії, що випускають гаджети для сільського господарства бояться конкуренції. І в першу чергу між своїми конкурентами. А також присутній страх виходу на ринок реалізації.

В Україні напрямок точного землеробства не на останньому рівні. Цей напрямок займає 15% українських земель. Але вартість цього напрямку в Україні, враховуючи всі інноваційні технології становить близько 70 мільйонів доларів. Власники аграрних господарств по впровадженню технологій майже не відстають[3]. Але інновації їх все таки лякають, тому вони намагаються використовувати тільки вже перевірені види цифровізації та ті, які вже застосовуються.

Список використаних джерел

1. Іванишин В. В. Інноваційне забезпечення оновлення техніко-технологічної бази підприємств АПК. Економіка АПК. 2010. № 1.
2. Романенко Г. «Передові наукові розробки - агропромислового виробництва». АПК економіка та управління. 2007. № 3.
3. Financoff. [Електронний ресурс]: [Інтернет-портал]. – Smart-фермы уже в Украине. – Режим доступа: <https://financoff.com/news/technologies/smart-fermy-uzhe-v-ukraine>

Володимир Орел

д.е.н., доцент, професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

ФАКТОРИ ТА ПРОБЛЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

На сьогоднішній день правління нашої країни прийняли Концепцію розвитку цифрової економіки і суспільства України на 2018-2020 роки та затвердив план заходів щодо подальшої її реалізації. Завдяки розвитку цифрової економіки до 2021 року можна забезпечити додаткові 5% до ВВП України [2]. Сьогодні цифрова економіка - це штучний інтелект, роботизація, електронні гроші, промислова біологія, обробка великих масивів даних та інших інтернет-ресурсів. Для широкого загалу "цифрова економіка" буде означати новий рівень цифрових сервісів, коли в онлайні проходять оплати комунальних платежів, через смартфони, оплачуються покупки та інші послуги. А для промислових підприємств перехід в цифрову економіку отримає визначення в світі як індустріальна революція [5].

Особливість же українського цифрового розвитку в тому, що користувачі і бізнес значно випереджають державу і промисловість. Малий і середній бізнес вже так чи інакше працює в інтернеті і в основному використовує цифрові методи просування своїх послуг. Але держава і велика промисловість в Україні кардинально відстали. Безумовно, держава проводить технологічні зміни, але поки цього недостатньо. Ще складніша ситуація у великому промисловому секторі. Ідея оновлення старого промислового парку не нова, але реалізується вкрай повільно. Завдання, яке ставить перед собою цифрова економіка сьогодні – це в першу чергу запровадити цифрові технології у виробництво, освіту, медицину, сільське господарство та інші визначні галузі країни [4].

Сьогодні Україна знаходиться на унікальному етапі розвитку, коли є шанс зробити так званий «цифровий стрибок» в ключових сферах економіки. Тобто, швидко перейти на новий